

*Методи за ефективно разрешаване на дискриминационни
практики при предоставяне на услугата „питейно-битово
водоснабдяване“ в област Сливен*

**Анализ на дискриминационния подход
при ценообразуването на услугата
„питейно-битово водоснабдяване“ в
област Сливен за периода до 2005 г.**

сдружение „ОБЩЕСТВЕН БАРОМЕТЪР“
гражданска инициатива „СПРАВЕДЛИВОСТ“

2010 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП по проект „Методи за ефективно разрешаване на дискриминационни практики при предоставяне на услугата „питейно-битово водоснабдяване” в област Сливен” (договор ПОЗ-19-00). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от сдружение „Обществен барометър” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и договарящия орган.

Проект :

Методи за ефективно разрешаване на дискриминационни практики при предоставяне на услугата „питейно-битово водоснабдяване” в област Сливен

сдружение „ОБЩЕСТВЕН БАРОМЕТЪР”

<http://www.corruption-bg.org>

гражданска инициатива „СПРАВЕДЛИВОСТ”

<http://www.spravedlivost.net/>

разработил – Юрий Иванов
ръководител проект – Юрий Иванов

Проектът е финансиран от финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство по договор № ПОЗ-19-00

Анализ на дискриминационния подход при ценообразуването на обществената услуга „ПБВ” в област Сливен за периода до 2005 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Регулаторна рамка	стр. 4
1.1. Нормативни актове	
1.2. Държавно регулиране	
2. Методика на ценообразуването	стр. 10
3. Дискриминационен модел на ценообразуване	стр. 15
3.1. Особенности при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване”	
3.2. Ценова стратегия на Управителя на ТД „ВиК” ООД – Сливен :	
4. Модел на ценообразуване при ценова дискриминация	стр. 20
5. Общи изводи	стр. 23

1. Регулаторна рамка

1.1. Нормативни актове :

а) период до 2000 г. :

- Закон за цените – обн., ДВ, бр. 87 от 29 септември 1995 г.
- Закона за държавната собственост, обн. ДВ. бр.44 от 21 Май 1996г.
- Закон за защита на конкуренцията - обн., ДВ, бр. 52 от 1 юли 1998 г.
- Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, обн. ДВ. бр.30 от 2 Април 1999г.
- Правилника за реда за упражняване правата на собственост на държавата в предприятията обн. ДВ. бр.10 от 1 Февруари 1994г.
- Методика за образуване на цените на водата - обн., ДВ, бр. 40 от 10 май 1996 г.
- Наредба № 9, издадена от Комитета по архитектура и благоустройство и обнародвана в ДВ. бр.77 от 23 Септември 1994г.
- Договор за възлагане на управление на търговско дружество с ограничена отговорност

б) период 2000 - 2005г. :

- Закона за водите, обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., в сила от 28.01.2000г.
- Закон за защита от дискриминация - обн. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., в сила от 01.01.2004 г.
- Наредба № 9, издадена от Комитета по архитектура и благоустройство и обнародвана в ДВ. бр.77 от 23 Септември 1994г.
- Наредба № 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди издадена от министерство на околната среда и водите, министерство на здравеопазването и министерство на регионалното развитие и благоустройството, обн. ДВ. бр.88 от 27 Октомври 2000г.
- Наредба № 9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели издадена от министерство на здравеопазването, министерство на регионалното развитие и благоустройството и министерство на околната среда и водите обн. дв. бр.30 от 28 март 2001г.
- Наредба № 12 от 18 юни 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, издадена от министерство на околната среда и водите, министерство на здравеопазването и министерство на регионалното развитие и благоустройството, обн. ДВ. бр.63 от 28 юни 2002г.
- Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, издадена от министерство на регионалното развитие и благоустройството - обн. ДВ. бр.88 от 8 Октомври 2004г.
- Тарифа за таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект, Приета с ПМС № 154 от 28.07.2000 г., обн., ДВ, бр. 65 от 8.08.2000 г., в сила от 1.01.2001 г.

1.2. Държавно регулиране :

а) период до 2000 г. - организация на дейността :

Организация и управление на дейността на водния оператор „ВиК” ЕООД – Сливен се извършват при условията и по реда, установени в Закона за държавната собственост

и в Правилника за реда за упражняване правата на собственост на държавата в предприятията.

Министерският съвет, чрез Министъра на регионалното развитие и благоустройство (Принципал), упражнява правата на собственост на държавата в предприятията при условията, по реда и чрез органите, посочени в този правилник.

Органи на държавното предприятие - еднолично дружество с ограничена отговорност са:

- едноличният собственик на капитала;
- управителят

Едноличният собственик на капитала в държавното предприятие - еднолично дружество с ограничена отговорност изменя и допълва учредителния акт на дружеството; преобразува и прекратява дружеството; приема годишния отчет и баланса; взема решения за намаляване или увеличаване на капитала; избира управителя, определя възнаграждението му и го освобождава от отговорност; избира контролор и проверители на дружеството; взема решения за откриване или закриване на клонове и за участие в други дружества; взема решения за участие на дружеството в граждански дружества; взема решения за придобиване или отчуждаване на недвижими имоти и вещи права върху тях; взема решения за придобиване или разпореждане с дялове или акции-собственост на дружеството, в други дружества, както и за придобиване или разпореждане с дълготрайни финансови активи на дружеството в чужбина; взема решения за предявяване искове на дружеството срещу управителя или контролора и назначава представител за водене на процеси срещу тях; взема решения за допълнителни парични вноски; дава съгласие за обезпечения в полза на трети лица; дава съгласие за сключване на договори за кредитиране на трети лица и договори за задължително застраховане на имущества; дава съгласие за учредяване на ипотека и залог на дълготрайни активи на дружеството; назначава ликвидаторите при прекратяване на дружеството освен в случай на несъстоятелност; определя дела на собствениците на недвижими имоти и дяловете, които те получават в случаите по чл. 18 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия (ЗППДОБП).

Формулирани са средствата на управление и контрол :

- **конкурсна процедура**

Управлението на държавните предприятия-еднолични търговски дружества, може да бъде възлагано :

- без конкурс
- или след провеждане на конкурс при условия и по ред, определени от органа, който упражнява правата на едноличния собственик на капитала.

Изборът за процедура по избор е на Министъра на регионалното развитие и благоустройство.

- **договор за управление**

Управлението на едноличното търговско дружество се възлага с **договор за управление**, сключени между Управителя и органа, който упражнява правата на едноличния собственик на капитала (МРРБ). Сключва се за срок до 3 години.

- **договор за контрол**

Контролът за спазване на дружествения договор и за опазване на имуществото на едноличното дружество с ограничена отговорност, се възлага с **договор за контрол**, сключени между всеки контролор или и органа, който упражнява правата на едноличния собственик на капитала (МРРБ). Сключва се за срок до 3 години.

В договора за **управление** или за **контрол** се определят:

- правата и задълженията на страните;

- размерът на възнаграждението и начинът на плащането му;
- отговорността на страните при неизпълнение на договора;
- основанията за прекратяване на договора.

- **бизнес-задача на предприятието**

В договора за управление, Принципалът определя бизнесзадача на предприятието, определена за целия срок на договора за управление и поотделно за всяка година, в съответствие със стратегията за развитие на предприятието.

Бизнесзадачата съдържа конкретни икономически показатели, чието изпълнение органите на управление, съответно надзорният съвет, следва да осигурят, като: рентабилност, производителност, обем на продажбите, печалба или намаление на загуба, нови пазари, използване на съоръженията, поддържане на определен брой работни места, финансови задължения, инвестиции и др.

Въз основа на бизнесзадачата управителите разработват и приемат бизнеспрограма за целия срок на действие на договора за управление и конкретно за всяка година.

Управителят на водния оператор започва да изпълнява управленските си функции, след подписване на Договор за възлагане на управление на търговско дружество с ограничена отговорност.

Управителят определя вътрешната производствена и управленска структура на дружеството, определя разходването на средствата, извършва финансови анализи на състоянието на дружеството и упражнява контрол върху финансите, разработва и представя бизнес-програма за развитието на дружеството за текущата година при приемането на годишния счетоводен отчет (ГСО) за предходната година, уведомява незабавно Доверителя при влошаване на икономическото състояние и представя ежемесечен отчет до стабилизирането на дружеството, придружено с необходимите икономически и финансови разчети.

Доверителят (Принципалът) е длъжен да се произнесе в срок до 15 май на текущата година по окончателните резултати от изпълнението на договора за предходната година, да определя Бизнес-задача на дружеството, определена за целия срок на договора за управление или поотделно за всяка година, в съответствие със стратегията за неговото развитие. Той определя стойността на показателя „Рентабилност на 100 лв. нетни продажби” в проценти за всяка календарна година.

Възнагражденията на Управителя и Контрольора се определят в зависимост от стойността на дълготрайните материални активи, числеността на персонала, рентабилността, финансовия резултат, изменението на обема на продажбите на стоки и услуги на едно лице по съпоставими цени, обслужването на задълженията, както и от други специфични задължения и отговорности в сключените договори.

Санкциите и отговорностите за виновно причинени вреди на дружеството в резултат на неговото управление, Управителят дължи обезщетение при условията на ЗЗД и Закона за финансов контрол. Общото събрание на съдружниците може да намали размера на възнаграждението до 30 на сто в случай, че управителят не изпълнява негово решение, както и задълженията по настоящия договор.

В министерството на регионалното развитие и благоустройство би следвало да се водят регистри на предприятията с държавно участие.

- С **Наредба № 9/1994г.** се определят условията и редът за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, както и взаимоотношенията между експлоатационните предприятия (търговски дружества) "ВиК" и отделните абонати - физически и юридически лица.

Наредбата :

- дефинира понятието „абонат” (на публичната услуга „ПБВ”)

- дефинира **областите на приложение** на водоснабдителните системи - използват се за задоволяване нуждите на абонатите от вода с питейни качества, за питейно-битови, технологични и противопожарни нужди.

- посочва характеристиките, на които трябва да отговаря водата във водопроводната система - **БДС 2823 - 83 "Вода за пиене"**

- посочва изискването за **писмен договор** между експлоатационното дружество и абоната

- посочва изискването за изготвянето на **баланс на водите** за разпределението и преразпределението на водата от водоснабдителните системи между отделните потребители (населени места или части от тях), задължително утвърден от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ).

- предвижда възможности за **прекратяване на подаването** и отвеждането на водата от водоснабдителната система. Предварителното уведомяване е задължително изискване.

- не формулира отговорността на експлоатационните предприятия "ВиК" при неосигуряване на редовно водоподаване, отвеждане и пречистване на водите, а препраща към писмените договори с абонатите.

- посочва задълженията на експлоатационните предприятия "ВиК", които са свързани с измерването, контролирането и намаляване на загубите от питейно-битова вода :

- задължително монтиране на измервателни устройства и задължително отчитане на подаваното водно количество чрез измервателни устройства

- при неотчитане на консумираната от абонатите вода, разходите се поемат от експлоатационното предприятие "ВиК"

- задължително провеждат мероприятия за намаляване загубите на вода чрез - откриване на течове, рационално използване на водата от абонатите, спазване на установените лимити за потребление на вода;

- намаляване потреблението на питейна вода за производствени цели, за сметка на питейно-битово водоснабдяване

- предвижда задължение на абонатите, чрез подписване на договора за водоснабдяване да осигури свободен достъп на длъжностни лица до имотите и жилищата си. При неосигуряването обаче на този достъп, абонатите понасят санкции и неустойки, посочени в договорите.

Изключителната важност на договорите, като търговско взаимоотношение, се посочва в следните задължения на експлоатационното предприятие "ВиК" :

а) да предоставят на абонатите най-късно до 31 декември 1999 г. написаните от експлоатационното предприятие "ВиК" договори.

б) неключването на договор за водоснабдяване в срока е основание за прекратяване на водоснабдяването. Водоснабдяването се възстановява при условията и по реда за включване на нов абонат.

- предвижда два паралелни вида санкции **срещу абонати**, отказали да заплатят дължими суми :

а) експлоатационното предприятие "ВиК", има право да **прекъсне** водоподаването и отвеждането на отпадъчните води. Възстановяването им се извършва в тридневен срок от погасяване на задълженията на абонатите и предварително заплащане от тях на разходите по прекъсване и възстановяване подаването и отвеждането на водата.

б) абонатът подлежи на принудително изпълнение при условията и по реда на Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Ръководителят на експлоатационното предприятие "ВиК" може да се снабди с изпълнителен лист за дължимата от абоната сума. Изпълнителният лист се издава от районния съдия въз основа на писмено искане,

към което се прилагат копие от документите, договорът за водоснабдяване и извлеченията от сметките, с които се установяват вземанията на експлоатационното предприятие "ВиК", ако задължението не е изпълнено след писмена покана в 7-дневен срок.

Дефинира две противоположни изисквания :

а) в срок до 31 декември 2000 г. абонатите се **задължават да монтират** индивидуални водомери във всяко жилище или друг самостоятелен имот в сградите - етажна собственост, а експлоатационните предприятия "ВиК" - водомери на водопроводните отклонения, които са без водомер.

б) предприятията "ВиК" съгласувано с Министерството на регионалното развитие и благоустройството могат да **освобождават по целесъобразност** абонати от задълженията им да монтират водомери

б) период 2000 - 2005г. - организация на дейността :

С приемането на **Закона за водите**, който урежда собствеността и управлението на водите на територията на Република България като общонационален неделим природен ресурс и собствеността на водостопанските системи и съоръжения и чиято основна цел е да осигури единно и балансирано управление на водите в интерес на обществото, защита на здравето на населението и устойчиво развитие.

Управлението на дейността водните оператори през този период продължава на база разпоредбите на Наредба № 9/1994г. През 2004 г. на основание чл. 135, т. 15 ЗВ и чл. 84, ал. 3 ЗУТ се отменя Наредба № 9 /1994 г. за ползване на водоснабдителните и канализационните системи.

С **Наредба № 4/2004г.** се определят условията, техническите изисквания и редът за присъединяване на недвижимите имоти и потребителите към водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения; редът за сключване на договорите за присъединяване и условията и редът за ползване на водоснабдителните и канализационните системи.

Търговските дружества, предоставящи обществената услуга „ПБВ” вече се наричат „оператори”.

Обществената услуга „ПБВ” се използва за :

- питейно-битови нужди;
- стопански и обществени нужди - включително за нуждите на лицата на бюджетна издръжка.

Дефинира услугата „**водоснабдяване**” - включва дейностите водовземане на природни води от водни обекти чрез водовземни съоръжения, тяхното пречистване чрез пречиствателни станции или пречиствателни съоръжения при необходимост, резервиране, транспортиране на водата по довеждащи водопроводи и по уличните разпределителни водоснабдителни мрежи в урбанизираните територии и доставяне на вода в имотите на потребителите чрез водопроводни отклонения.

Дефинира услугата „**канализация**” включва дейностите, свързани с отвеждане на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите чрез канализационни отклонения и улични канализационни мрежи в урбанизираните територии и чрез отвеждащи колектори, пречистване на отпадъчните води чрез пречиствателни станции или пречиствателни съоръжения при необходимост и заустване на отпадъчните или пречистените води във водоприемници при удовлетворяване на изискванията за опазване на околната среда.

Получаването на услугите-ВиК се осъществява при публично известни **общи условия**, предложени от оператора и одобрени от собственика (собствениците) на водоснабдителните и канализационните системи или от съответен регулаторен орган,

създаден със закон или в изпълнение на концесионен договор. С общите условия за получаване на услугата-ВиК, се определят - правата и задълженията на оператора и на потребителите; редът за измерване, отчитане, разпределение и заплащане на изразходваната вода и отведените отпадъчни води; отговорността при неизпълнение на задълженията; условията и редът за включване, прекъсване и прекратяване на водоподаването и отвеждането на отпадъчните води; редът за осигуряване на достъп до водомерите, включително в жилищата на потребителите, както и за прекратяване на водоподаването на отделните водоснабдявани имоти.

При сгради - етажна собственост, и водоснабдявани обекти с повече от един потребител всеки потребител поставя **индивидуални водомери**.

Доставката, монтажът, проверката, поддържането и ремонтът на индивидуалните водомери се осигуряват от потребителите.

Присъединяването към водоснабдителната система се извършва чрез сключване на **договор** за предоставяне на услугите-ВиК. Присъединяване към водоснабдителната система се извършват след заплащане на **такса**.

Водата от водоснабдителните системи се разпределя и преразпределя между отделните урбанизирани територии или части от тях въз основа на **баланс на водите**.

С **Наредба № 3** /2000 г. се определят условията и редът за проучване, проектиране, учредяване, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване. Санитарно-охранителните зони осигуряват физическа охрана на водоизточника и/или съоръжението; защита срещу постъпване на замърсители във водоизточниците; гарантиране на проектното количество и качеството на водите във водовземните съоръжения за срока на действие на разрешителното за водоползване; запазване на водоизточника в състояние, позволяващо ползването му за питейни цели и в бъдеще. Санитарно-охранителните зони се учредяват със заповед на директора на басейновата дирекция.

В **Наредба № 9** /2001 г. се определят изискванията към качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Има за цел да защити здравето на хората от неблагоприятните ефекти на замърсяването на питейната вода, като регламентира изисквания към качеството и безопасността ѝ. Водните оператори са длъжни да осигурят безопасна и чиста питейна вода. По смисъла на наредбата питейната вода е безопасна и чиста, когато не съдържа микроорганизми, паразити, химически, радиоактивни и други вещества в брой или концентрация, които представляват потенциална опасност за човешкото здраве и отговаря на минимума изисквания по отношение на микробиологичните и химичните показатели. Водоснабдителните организации въвеждат подходящ метод за обработка на водата преди разпределението ѝ в мрежата.

Те са длъжни да провеждат или възлагат извършването на постоянен и периодичен мониторинг по показателите, с цел да се осигури постоянна и системна информация за качеството на подаваната към консуматорите питейна вода и проследи ефективността на провежданата обработка и дезинфекция. Лабораторните изпитвания за целите на мониторинга се извършват в собствени или се възлагат на акредитирани лаборатории.

С **Наредба № 12** / 2002 г. се определят изискванията към качеството на пресните повърхностни води, които след прилагане на подходяща обработка се използват или са перспективни за получаване на вода за питейно-битово водоснабдяване, тяхното категоризиране и условията за измерване, вземане на проби и изпитване на показателите. Наредбата се прилага за всички води от повърхностни водоизточници, които се подават за питейно-битови цели чрез водоразпределителна мрежа. За целите на наредбата повърхностните води се разпределят съгласно определените гранични

стойности в три категории: А1, А2 и А3, за които се прилагат съответните стандартни методи за обработка. Категориите А1, А2 и А3 отговарят на различно качество повърхностни води съобразно физически, химически и микробиологични показатели. Повърхностни води, чиито качества по физични, химични и микробиологични показатели са по-неблагоприятни от задължителните стойности на категория А3, не могат да се използват за получаване на питейна вода.

Басейновите дирекции със съдействието на РИОКОЗ извършват категоризация на водите от повърхностните водоизточници, които се използват за питейно-битово водоснабдяване. Басейновите дирекции извършват мониторинг на физичните и химичните показатели. РИОКОЗ извършва мониторинг на микробиологичните показатели. Водоснабдителните организации извършват собствен мониторинг в съответствие с изискванията на Наредба № 5 от 2000 г. за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на Националната система за мониторинг на водите (ДВ, бр. 95 от 2000 г.), като провеждат или възлагат извършването на мониторинга по показателите на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване от водоизточниците, които използват. Лабораторните изпитвания за целта се извършват в собствени или се възлагат на акредитирани лаборатории.

Басейновите дирекции съвместно с РИОКОЗ изготвят обобщен годишен доклад за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване в речните басейни в обхвата на съответния район за басейново управление на водите. Първият доклад се изготвя за периода 2002 - 2004 г.

Водоснабдителните организации са длъжни да изградят съответните съоръжения за прилагане на необходимите подходящи методи за обработка на повърхностните води в срок до 1 януари 2007 г.

2. Методика на ценообразуването

а) период до 2000 г. :

Прилагат се пределни цени за услугата „питейно-битово водоснабдяване”. В този период държавното регулиране на цените цели предотвратяване създаването или злоупотребата с монополно положение, предотвратяване на нелоялната конкуренция и защита на потребителите (ЗЗК).

Приетият **закон за цените** установява общите принципи за образуване на цените на стоките и услугите, които се предлагат на вътрешния пазар, урежда редът за тяхното обявяване, наблюдаване и анализ, както и контролът върху ценообразуването на онези от тях, които се регулират от държавата. Цените на стоките и услугите се образуват в съответствие с търсенето и предлагането на вътрешния пазар.

Законът предвижда, при регулираните от държавата цени, да се отчитат и:

- икономически обосноваването разходи за производство и за реализация;
- икономически обосноваването печалба;
- цените на международните пазари.

Въвеждането на Закона за цените установява правната основа за финансовите взаимоотношения между потребителите и търговците, предоставящи стоки и услуги.

а) уреждат се правилата и критериите при образуването, обявяването и прилагането от производителите и търговците на пределните цени на стоките, обект на наблюдение от правителството;

б) определя се реда за установяване на неправомерните доходи и наказанията при реализацията на стоки и услуги, по-високи от :

- утвърдените от Министерския съвет фиксирани и пределни цени и надбавки
- пределните цени, образувани в съответствие с установените законни изисквания.

А тези изисквания са - производителите да образуват пределните цени на базата на пълните разходи за производството и определена норма на рентабилност към тези разходи, която е диференцирана за наблюдаваните хранителни стоки, лекарствени средства и внасяни стоки.

Определен е и размерът на надбавките, които търговците наслагват към покупните цени на едро (вкл. и данъкът върху добавената стойност) на наблюдаваните от правителството стоки.

Регулирането на цените на обществената услуга „ПБВ” се осъществява чрез правилата, заложиени в **Наредба № 9/1994г.** и **Методиката за образуване на цените на водата.** В глава VI от Наредбата са посочени правилата на заплащане на ползваната услуга. Параметрите са два :

- **единична цена на услугата**

- Заплащането на изразходваната, отведената и пречистената вода се извършва **по цени**, определени с действащата нормативна уредба, след писмено уведомяване на абонатите и в срокове съгласно договора за водоснабдяване. При неспазване на тези срокове се събират лихви, равни на основния лихвен процент, определен от Българската народна банка за периода плюс 10 пункта.

- **измерване на водно количество**

Задължително условие за установяването на търговски взаимоотношения между абоната и водния оператор е измерване, чрез монтирани водомери. Водомерите се тарират и пломбират от акредитирани от Комитета по стандартизация и метрология лаборатории или предприятия. Експлоатационното предприятие "ВиК" монтира, поддържа и контролира водомерите на водопроводните отклонения, по които се отчита и заплаща ползваното количество вода. Водомерите подлежат на задължителен метрологичен контрол чрез първоначална и периодична проверка при спазване изискванията на Закона за измерванията.

Регулирани са дори разликите в количествата, отчетени по общия водомер и по индивидуалните водомери, при сградите етажна собственост - разпределя се пропорционално на отчетените количества на отделните абонати.

- **без измерване на водните количества** – изключение от принципа !

Въпреки задължителността на принципа на измерване, в Наредба № 9 е предвидена хипотеза, която предвижда възможността за липса на измервателен уред. Дори е въведена кратка класификация на различните възможности :

- **при физически лица -**

В случаите, в които няма индивидуални водомери, разпределението на изразходваната, отведената и пречистената вода се извършва съобразно броя на адресно регистрираните обитатели на жилищата.

По изключение се допуска заплащането на изразходваната, отведената и пречистената вода от абонатите на жилищни имоти, за които няма монтирани водомери на водопроводните отклонения и индивидуални водомери, да се извършва, като количеството изразходвана вода за един месец се определя:

- по 6 куб. м при топлофицирано жилище

- и по 5 куб. м - при нетоплофицирано жилище за всеки адресно регистриран обитател;

Дискриминационният характер на текста е особено видим при тежките санкции, които следва да бъдат наложени на онези абонати, които не осигуряват достъп за отчитане на показанията на водомера. Тогава разходът на вода се изчислява по пропускателната способност на водопроводната инсталация непосредствено преди

водомера при непрекъснато изтичане на водата със скорост 1,5 м/сек. При повторно неосигуряване на достъп до водомера водоподаването се прекратява.

- при юридически лица –

за сгради в строеж. - по 0,5 куб. м за всеки куб. м застроен обем на сграда
Заплащането на изразходваната, отведената и пречистената вода за обществени чешми и фонтани в населените места се извършва от съответните общини или кметства по отчетите на измервателни уреди, а в случаите, когато няма такива по договор между общината или кметството и експлоатационното предприятие "ВиК", а за сгради в строеж - по 0,5 куб. м за всеки куб. м застроен обем на сграда.

Конкретният начин за изчисляване цената на питейната вода е регламентиран в **Методиката за образуване на цените на водата.**

С методиката се урежда начинът за образуване и съгласуване на пределните цени на питейната вода на водоснабдителните предприятия (за населението и за стопански нужди). Има за цел да създаде единство при образуването и съгласуването на цените на водата. По принципите, заложи в методиката, се определят и цените на останалите видове вода - условно чиста, канална и пречистена. Методиката не се отнася за геотермалната вода за отопление и оранжерии, за водата за отопление и за водата за напояване.

Пределната цена на питейната вода за 1 куб. м се образува на базата на пълните разходи за производство и реализация, както и начислената нормативна рентабилност към тях. Рентабилността се определя и наблюдава за едногодишен период съгласно Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти.

Определена е и нормата на рентабилност към пълните разходи. Рентабилността е до 12 на сто за питейната вода (за населението и за стопански нужди) и до 30 на сто за питейната вода (за населението и за стопански нужди) при доказана необходимост от средства по инвестиционна програма за възстановяване на износена водоразпределителна мрежа и за реконструкция и модернизация на съоръженията.

Методиката определя установяването на пълните разходи за производство и реализация на питейната вода за нуждите на ценообразуването по извънсчетоводен път. База за установяване на пълните разходи за една календарна година са отчетните производствени, разходи за полезно използвана (фактурирана) вода за предходен едногодишен период и прогнозните разчети за следващата година.

Пълните разходи за производство и реализация на 1 куб. м вода се изчисляват, като разходите се разделят на очакваното водно количество за реализация за една календарна година. Очакваното водно количество се установява на базата на отчетните данни от предходен 3-годишен период и на годишната производствена програма. Към образуваните пълни разходи за производство и реализация на 1 куб. м питейна вода се начислява определената рентабилност. Така определената средногодишна цена на водата се прилага като разчетна месечна цена през годината.

Пълните разходи за производство и реализация на всеки вид вода се групират и отчитат диференцирано по следните статии на калкулацията - 1. разходи за материали; 2. разходи за електроенергия и горива, в т. ч. електроенергия; 3. разходи за външни услуги, в т. ч. за ремонтни работи; 4. разходи за амортизации; 5. разходи за заплати; 6. разходи за социално осигуряване; 7. други разходи; 8. разходи за спомагателна дейност; 9. разходи за организация и управление; 10. разходи за реализация; 11. финансови разходи.

Предприятията "ВиК" формират цена за продажба на вода на базата на подробно изготвени калкулации. При различия в технологията на добиване на водата се допуска образуването на различни цени, като за всяка се изготвя отделна калкулация.

За доказване на пределните цени на водата всяко “ВиК”-дружество изготвя разходна калкулация съгласно следните два документа :

- предложение за количествата полезно използвана вода
- калкулация за отчитане на пълните разходи за производство и реализация на водата

Методиката е отменена на основание Постановление № 138 на Министерския съвет от 29 юни 1999 г. за преобразуване на Националната комисия по търговия към Министерството на търговията и туризма в Комисия по търговия и защита на потребителите.

б) период 2000 – 2005 г. :

През този период развитието на дейността на търговското дружество „ВиК” ООД – Сливен е в пряка зависимост от влизането в сила на Закона за водите, където е прокламирано единното и балансирано управление на водите в интерес на обществото. В Закона за водите е предвидено икономическо регулиране при ползването на природни води. Икономическото регулиране на дейностите по използването, опазването и възстановяването на водите и водните обекти се осъществява на следните принципи:

- защита на интересите на населението при ползването на вода за питейно-битови нужди и минерални води за пиене, лечебно-профилактични и рекреационни цели
- възмездност в зависимост от обема, количеството и качеството на ползваните и заустваните води;
- причинителят плаща за нанесени щети, увреждания, замърсяване и други на води и водни обекти;
- икономическо стимулиране за рационално ползване, опазване и възстановяване на водите и водните обекти.

Цените на услугите по доставяне, отвеждане и пречистване на води **покриват разходите** за изграждане, експлоатация, поддръжка и реконструкция на съоръженията и системите, необходими за предоставяне на съответните услуги.

При образуване на цените се включва таксата за водоползване само за **реално ползваните** от абонатите водни количества.

За първи път се регламентират в закон величината на **загубите** на водните оператори - когато общите загуби на вода на водоснабдителните дружества и сдружения са **над 25 на сто**, същите не се калкулират в цената на водната услуга (чл. 193 ал.3).

През 2004 година влиза в сила Закона за защита от дискриминация и се извършва преминаване от Наредба № 9/1994г., приета от Комитета по териториално и селищно устройство към разпоредбите на Наредба № 4/2004г., разработена от Министерството на регионалното развитие и благоустройство.

Правилата на заплащане на ползваната услуга и тук са разгледани в глава VI, като са заложили почти идентични условия :

Параметрите са два :

- **единична цена на услугата**

Цените на услугите ВиК се определят от оператора в зависимост от изразходваното количество доставена и/или отведена вода при спазване на изискванията на чл. 192 и 193 от ЗВ. Цените на услугите-ВиК се обявяват публично от оператора чрез

публикуването им в един централен и един местен ежедневник не по-късно от три дни преди влизането им в сила.

- **измерване на водните количества**

Услугите ВиК се заплащат въз основа на измереното количество изразходвана вода от водоснабдителната система на оператора. И тук като задължително условие за установяването на търговски взаимоотношения между абоната и водния оператор е измерване, чрез монтирани водомери (тарирани, пломбирани и акредитирани). Водния оператор е длъжен да монтира, поддържа и контролира водомерите на водопроводните отклонения, по които се отчита и заплаща ползваното количество вода, като водомерите подлежат на задължителен метрологичен контрол. И тук се регулират разликите в количествата, отчетени по общия водомер и по индивидуалните водомери, при сградите етажна собственост, като се разпределя се пропорционално на отчетените количества на отделните абонати.

- **без измерване на водните количества**

Въпреки задължителността на принципа на измерване, и в Наредба № 4 е предвидена хипотезата, която предвижда възможността за липса на измервателен уред. Запазена е същата класификация на различните възможности - за физически лица и за юридически лица. В случаите, в които няма индивидуални водомери, разпределението на изразходваната, отведената и пречистената вода се извършва съобразно броя на обитателите на жилищата. Въведено е изискването, че за техническата невъзможност за монтиране на индивидуални водомери и броя на обитателите на всеки обект се съставя протокол, подписан от оператора и от упълномощения представител на етажната собственост.

Дискриминационният характер на хипотезата е особено видим при тежките санкции, които следва да бъдат наложени на онези абонати, които не осигуряват достъп за отчитане на показанията на водомера (но притежават водоизмервателни устройства). Тогава разходът на вода се изчислява по пропускателната способност на водопроводната инсталация непосредствено преди водомера при непрекъснато изтичане на водата със скорост 1,5 м/сек. При повторно неосигуряване на достъп до водомера водоподаването се прекратява.

За водоползване за питейно-битови нужди, за промишлени и други цели се събира такса според Тарифа за таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект, (в сила от 1.01.2001 г.)

Повърхностните води се категоризират съгласно Наредба № 7 /1986 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води (ДВ, бр. 96 от 1986 г.) съгласно стойностите на показателите - неразтворени вещества, ХПК, БПК, рН, амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, фосфати, фосфор (общо съдържание), органичен азот и нефтопродукти. Въведен е корекционен коефициент, отчитащ действителната категория на водите във водния обект.

Таксата е годишна и се внася от титулярите на разрешителни за водоползване не по-късно от 31 януари на следващата година. За установяване на ползвания воден обем водоползвателите представят пред Националния фонд за опазване на околната среда справка-отчет за показанията на монтирани, работещи и отговарящи на нормативните изисквания измерващи устройства, заверена от Директора на съответната басейнова дирекция.

3. Дискриминационен модел на ценообразуване

За българските ВиК-оператори, които са т.нар. „естествени монополисти” при предоставянето на услугата „питейно-битово водоснабдяване” е предвидена разпоредбата в чл. 18 от ЗЗК :

Забранени са действията на предприятия с монополно или господстващо положение, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията, като:

- пряко или косвено налагане на необосновани цени за покупка или продажба или други нелоялни търговски условия

- прилагане на различни условия за един и същи вид договори по отношение на определени партньори, при което те се поставят в неравноправно положение като конкуренти

3.1. Особенности при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване”

а) присъединяване към водоснабдителната и канализационната система на населеното място В урбанизираните територии (населени места и селищни образувания), водопроводните и канализационните мрежи и съоръжения се изграждат по одобрени проекти в съответствие с общите устройствени планове.

Недвижимите имоти на територията на Република България са представени в националния кадастър, който съдържа основните данни за местоположението, границите и размерите им. Партидите на недвижимите имоти на територията на Република България са посочени в имотният регистър. Кадастърът и имотният регистър са свързани чрез двустранна връзка въз основа на идентификатора на недвижимите имоти. Всеки поземлен имот, сграда или самостоятелен обект в сграда получават уникален номер (идентификатор).

Имотите на потребителите се водоснабдяват, като сградните водопроводни инсталации или вътрешните водоснабдителни мрежи се присъединяват към водоснабдителните системи чрез водопроводно отклонение с водомерен възел.

б) имотен регистър

Водоснабдителните и канализационните мрежи в населените места се проектират като улични мрежи.

Водопроводните и канализационните инсталации на всички недвижими имоти в териториалния обхват на урбанизираната територия се включват към общата водоснабдителна и канализационна система се извършва при следните три условия, описани в Наредба № 4/ 2004г :

- след сключване на писмен договор за присъединяване между потребителя и ВиК-оператора.

- по редът за присъединяване на недвижимите имоти

- по редът за ползване на водоснабдителните и канализационните системи

Потребителите осигуряват условия за присъединяване, като предоставят на оператора достъп до изградените от тях водомерна шахта, разположена в поземления имот и ревизионна шахта, разположена в поземления имот.

Следователно, законосъобразната процедура по свързването на имота на потребителя към общата водоснабдителна система следва следната технологична последователност:

- включването се осъществява само след волеизявлението на собственика на имота

- сключване на предварителен договор за присъединяване към водоснабдителната система (включва предварителното проучване и уточняване на техническите условия за присъединяване)
- изготвяне на инвестиционен проект
- сключване на договор за предоставяне на ВиК-услуги (търговски договор за условията и реда на водоползване)
- собственикът на имота осигурява условията за присъединяване
- собственикът на имота получава абонатен номер, чрез който се идентифицира в търговския регистър на ВиК-оператора
- собственикът на имота е длъжен да осигури достъп до водомерните устройства, които са негова собственост (а не на ВиК-оператора)

В посочения подзаконов нормативен акт са предвидени две хипотези в зависимост от наличието или отсъствието на водоизмервателен уред. На ниво „законов нормативен акт” обаче, не съществува такава възможност. Въпреки юридическото противоречие, Управителят на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен е длъжен да поддържа два вида бази данни в собствения си търговски регистър, съобразно наличие или отсъствие на водоизмервателен уред :

- **абонати с водоизмервателен уред** – тук броя на регистрираните потребители (обитатели) е без значение. Инкасаторът отчита по уреда единствено общото полезно използвано количество в съответния имот (чл. 32, Нар. № 4/2004г.)
- **абонати без водоизмервателен уред** – тук броя на регистрираните потребители (обитатели) е от основно значение. Инкасаторът е длъжен да отчете всички адресно-регистрирани лица, обитаващи имота, за да изпълни разпоредбата на (чл. 39, ал.5 Нар. № 4/2004г.)

Там, където ВиК-оператора водоснабдява имота без наличието на водоизмервателен уред, е длъжен още при сключване на договора да отвори сметки на всички лица по постоянна регистрация, обитаващи съответния имот.

в) граждански регистър

Връзката между потребителя на услугата «ПБВ» и имотния регистър за урбанизираната територия е **адресът на недвижимия имот**, който е описанието на неговото местонахождение. Описанието съдържа задължително името на административната област, общината и населеното място или селищното образувание, и включва наименование на улица, съответно площад или булевард, жилищен комплекс, квартал, номер, вход, етаж, самостоятелен обект в сграда.

Всяко физическо лице, потребител на услугата, притежава личен регистрационен картон (ЛРК) и запис в Национална база данни (НБД) "Население", според Закона за гражданска регистрация.

Основен идентификационен критерий за всяко ФЛ е неговият постоянен адрес.

Личният регистрационен картон се съставя и съхранява в общината или в кметството, в които е постоянният адрес на лицето.

Личният регистрационен картон се пази в продължение на 130 години, считано от датата на създаването му, след което се предава в Държавния архив.

3.2. Ценова стратегия на Управителя на ТД „ВиК” ООД – Сливен :

За периода до създаването на „водния регулатор” (ДКЕВР) цените се образуват за всяко експлоатационно предприятие “ВиК” от Управителя на търговското дружество. Този извод е формулиран от Министъра на регионалното развитие и благоустройство, писмо изх. № 90-05-1124 / 06.07.2004 г.:

“Съгласно чл. 31, ал. 1 от Наредба № 9 на министъра на регионалното развитие и благоустройството, от 14.09.1994 г., за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, заплащането на изразходваната, отведената и пречистената вода се извършва по цени, определени с действащата нормативна уредба. Цените се образуват от търговските дружества "Водоснабдяване и канализация" на основание Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти. При промяна на цената на водата, търговското дружество оповестява новата цена в поне един местен всекидневник “.

Управителят на търговско дружество «ВиК» ООД – Сливен използва изцяло принципите на разходно-калкулативния метод заложен в отменената Методика за образуване на цените на водата.

а) злоупотреба с господстващо положение –

Европейското законодателство [чл.82 ДЕО] определя като злоупотреба и забранява прилагането на различни условия към еквивалентни сделки. Дискриминационното (избирателно) поведение се проявява от предприятия в господстващо положение. Ценовата дискриминация се осъществява основно на географски принцип.

Търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен е единствен доставчик на услугата «ПБВ» на територията на област Сливен, следователно то се явява дружество в господстващо положение по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.

Министърът на регионалното развитие и благоустройство, в качеството си на Принципал, напълно потвърждава тезата за единната цена предлагана от “ВиК” ООД - Сливен, за извършваната услуга (решение 15/2005г., КЗК) :

“На територията на "ВиК" ООД, Сливен са въведени единни цени, независимо от общините и населените места”

Следователно, официалната ценова политика на Управителят на „ВиК” ООД Сливен е «единна цена» на услугата на територията на област Сливен. Цената е официално обявена на :

- на сайта на търговското дружество - <http://new.sliven.net/vik/>

- пред Принципала – Министъра на регионалното развитие и благоустройство

- пред Националния статистически институт – София, който е официалният източник на информация

Никъде не съществува официална информация, че цената не е единна за всички потребители на територията на област Сливен.

Независимо от разпоредбата на чл. 42. (1) от Наредба № 4/2004г., задължението на ВиК-оператора да предоставя услугата «питейно-битово водоснабдяване» на потребителите при равни условия, то Управителят на търговско дружество «ВиК» ООД – Сливен разделя потребителите в област Сливен на отделни групи, които биват третирано различно на основата на различни показатели.

Това означава, че Управителят на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен, независимо от декларирания принцип „единна цена”, независимо от общините и населените места, всъщност третира потребителите по различен начин.

б) неравно третиране (дискриминация) на потребители по показател «населени места» (географски показател)

Представлява прилагане на неравно третиране (ценова дискриминация) спрямо потребителите на услугата „ПБВ” на територията на област Сливен.

- неравно третиране на потребители между отделни общини -

Търговско дружество «ВиК» ООД – Сливен е единствен доставчик на обществената услуга «питейно-битово водоснабдяване» за общините Сливен и Твърдица.

Технологичният начин, по който се водоснабдяват потребителите в Община Твърдица и община Сливен, е един и същ (помпажно-гравитачен), но заплащат **различна цена** за услугата “питейно-битово водоснабдяване”. Ако съществува законово основание за по-ниска цена в Твърдица, би следвало по аналогия цената да е приложима и за град Сливен. При сравнително близки условия, би следвало да бъдат третираны по един и същ начин.

Действителните цени, утвърдени от Управителя на търговско дружество «ВиК» ООД – Сливен за разглеждания период са различни за потребителите на територията на община Твърдица и на община Сливен. Потребителите от община Сливен заплащат двойно по-висока цена в сравнение с потребителите на територията на община Твърдица.

- община Сливен - цена = 0,92 лв/ куб. м.

- община Твърдица - цена = 0,45 лв/ куб. м.

- неравно третиране на потребители между отделни квартали -

• град Сливен -

На територията на едно и също населено място (град Сливен) са въведени два вида цени за една и съща услуга, предлагана от един и същ оператор („ВиК” ООД – Сливен). Жителите на град Сливен заплащат единична цена на услугата – **0,92** лв/куб.м.

Потребителите в квартал „Надежда” са третираны различно, в сравнение с потребителите на всички останали квартали на град Сливен.

• кв. „Надежда” – град Сливен

Жителите на квартал „Надежда” са в привилегировано положение и получават услугата „ПБВ” без да дължат никакви суми на търговското дружество „ВиК” ООД – Сливен. За тях цената на услугата е = **0,00** лв/куб.м.

Брой привилегированы потребители от кв. „Надежда” – град Сливен :

№	година	кв. „Надежда”, брой	цена, лв./куб.м	изрядни платци, брой	цена, лв./куб.м	град Сливен, общ брой
1	2000	9 693	0,00	110 822	0,70	120 515
2	2001	9 965	0,00	107 730	0,72	117 695
3	2002	10 265	0,00	104 604	0,92	114 869
4	2003	10 546	0,00	103 569	0,92	114 115
5	2004	10 737	0,00	102 575	0,92	113 312
6	2005	10 984	0,00	102 031	0,92	113 015

в) неравно третиране (дискриминация) на потребители по показател «правоорганizationalна форма»

Управителят на търговското дружество „ВиК” ООД – Сливен третира по различен начин потребителите «физически лица» и потребителите «юридически лица», при равни други условия.

Това е видно от писмо изх. № 1564/ 17.08.2000г., в което Управителят уведомява кметовете на четирите сливенски общини – община Сливен, община Нова Загора, община Котел, община Твърдица, че въвежда следните цени на услугата «питейно-битово водоснабдяване» :

- питейна вода за населението = 0,60 лв/ куб.м.

- питейна вода за фирми = 0,70 лв/ куб.м.

Действието има дискриминационен характер, защото официалната политика на търговското дружество е „единна“ пределна цена на услугата „ЛБВ“ на територията на област Сливен. За периодът 1997 – 2006 г. ценовата дискриминация е изглаждала така :

№	смяна на цената - дати	население (ФЛ) – смесено, цена (лв./куб.м)	промишленост, цена (лв./куб.м)
1	17.05.1997	0.229	0.45
2	20.02.1998	0.29	0.53
3	01.02.1999	0.33	0.57
4	01.08.1999	0.37	0.58
5	01.02.2000	0.50	0.63
6	01.09.2000	0.60	0.70
7	15.01.2001	0.72	0.72
8	01.04.2002 – 2006г.	0.92	0.92

Това означава, че потребителите „юридически лица“ на услугата „питейно-битово водоснабдяване“ са третирани по-неблагоприятно, което се изразява в преки имуществени вреди.

г) неравно третиране (дискриминация) на потребители по показател « технологичен режим на водоснабдяване »

Официалната позиция на Управителя на търговското дружество „ВиК“ ООД – Сливен (Преписка № 67/2006г, КЗД) е, че в област Сливен има две групи потребители, според технологичния режим на водоснабдяване :

- технологичен режим, базиран на 100% гравитачно водоснабдяване

- технологичен режим, базиран на 35 % гравитачно водоснабдяване и 65 % помпажно водоснабдяване (смесено водоснабдяване).

Потребителите заплащат съответно следните цени на услугата :

№	смяна на цената - дати	потребители (ФЛ) – смесено, цена (лв./куб.м)	потребители (ФЛ) – гравитачно, цена (лв./куб.м)
1	17.05.1997	0.229	0.09
2	20.02.1998	0.29	0.12
3	01.02.1999	0.33	0.16
4	01.08.1999	0.37	0.16
5	01.02.2000	0.50	0.20
6	01.09.2000	0.60	0.20
7	15.01.2001	0.72	0.45
8	01.04.2002 – 2006г.	0.92	0.45

Неравното третиране (дискриминация) на потребителите в област Сливен по показател « технологичен режим на водоснабдяване » не е обявено официално и

представява лично решение на Управителя на търговското дружество „ВиК” ООД – Сливен.

4. Модел на ценообразуване при ценова дискриминация :

Търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен е в господстващо положение (местен монополист) в област Сливен, тъй като е единствен доставчик на услугата.

Липсата на конкуренция не стимулира търговското дружество към ефективност в дейността, т.е. естественият стремеж на мениджмънта на ВиК-оператора е към увеличаване на разходите, за да се увеличи цената на предлаганата услуга и съответно – печалбата за дружеството.

Никога не се реализира залегналият принцип в Закона за водите (чл. 193 ал.3) общите загуби на вода на водоснабдителните дружества, които са над 25 на сто, да не се калкулират в цената на водната услуга.

Тази законодателна възможност дава възможност на Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен да включва 100% от извършените разходи (вкл. общите загуби) в цената на водната услуга. Това напълно обезсмисля принципът - при образуване на цените да се включва таксата за водоползване само за реално ползваните от абонатите водни количества, защото Управителят е в състояние безконтролно да повишава единичната цена на услугата.

а) период до 2000 г. :

Общите загуби на вода, посочени в Бизнес-плана на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен за периода 1993 – 2000г. са :

година	1993	1995	1998	1999	2000
загуби % :	23,52 %	45,62 %	38,16 %	40,32 %	34,80 %

Средната стойност на общите загуби на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен е 36,48 % за посочения период.

Нарастването на цената на услугата по календарни години не може да се извърши чрез пряко сравнение по абсолютна стойност, защото в периода 1996г. – 2000г. се извършва деноминация на националната валута.

Сравнението ще бъде направено чрез изчисляване на относителната тежест на цената на услугата спрямо минималния доход на потребителя (минимална работна заплата).

Разглеждаме групата потребители „физически лица”, водоснабдени по помпажен начин:

година	МРЗ, лв	пределна цена на услугата, лв/куб. м.	закупено количество вода, куб. м.
1996 г.	4000	0,016	250 000
2000 г.	75	0,500	150

Нарастването на **относителната тежест** на цената на услугата на база минималната работна заплата е **1 667 пъти**.

В този период, общите загуби на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен са относително ниски. Счетоводният резултат от дейността на търговско дружество

„ВиК” ООД – Сливен, Управителят постига чрез ценова дискриминация и рязко повишаване на цената на услугата за изрядните потребители.

Грубото потъпкване на двата закона – Закона за цените и Закона за защита на конкуренцията, където злоупотребата с господстващо положение и ценовата дискриминация са забранени, не води до никакви негативни последствия за Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен.

Логично възниква въпросът, свързан с ефективността от дейността на държавните контролни органи в Република България.

б) период 2000 – 2005 г. :

За периода 2000 – 2005 г., Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен запазва дискриминационния модел на ценообразуване на обществената услуга «питейно-битово водоснабдяване» в област Сливен.

Цената на услугата за дискриминираните потребители се увеличава два пъти :

- община Сливен - цена = 0,50 лв/ куб. м. (от 01.02.2000г.)

- община Сливен - цена = 0,92 лв/ куб. м. (към 31.12.2005г.)

Независимо от неефективността на държавния контрол, Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен не може да вдига цената на услугата неограничено.

За да изравни счетоводния си баланс, Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен започва да отчита завишени стойности на параметъра „обща загуба на вода”. Повишавайки общите загуби на вода той увеличава финансовият натиск върху дискриминираните потребители.

година	2000	2001	2002	2003	2004	2005
загуби % :	34.80 %	48.44 %	61.39 %	-	66.25 %	66.60 %

Нефактурираното количество вода, само за един квартал на град Сливен (дискриминация по географски признак) по години е както следва :

№	година	кв. „Надежда”, брой	дължимо количество нефактурирана вода, куб.м
1	2000	9 693	581 580
2	2001	9 965	597 900
3	2002	10 265	615 900
4	2003	10 546	632 760
5	2004	10 737	644 220
6	2005	10 984	659 040

В резултат, за периода 2000 – 2005г., Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен е завишил общите загуби на вода два пъти и единичната цена на услугата за дискриминираните потребители – също два пъти.

Ценовата политика на Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен за неравно третиране на потребителите в област Сливен води до преоформяне на счетоводните отчети на дружеството (прехвърляне на финансови задължения на привилегировани потребители в раздел „обща загуба на вода”), като по този начин намалява финансовата тежест на привилегированите потребители за сметка на дискриминираните потребители.

Използването на параметъра „обща загуба на вода” не се обвързва с реалните физически загуби на вода във водопроводната система.

Не се посочват нито величината на течовете, нито количеството вода отчетено като „загуби от аварии” във водопроводната система.

Нефактурирането на дължими количества вода, от икономическа гледна точка означава намаляване на реалния брой потребители върху които се разпределят разходите на търговското дружество. В резултат се увеличава пределната единична цена на услугата. Чрез по-високата цена, една част от потребителите, поемат разходите на друга част от потребителите.

Имуществените вреди, нанесени на дискриминираните потребители, могат да бъдат изчислени на база дължими, но нефактурирани суми в полза на привилегированите потребители. Следва да се установи общия брой на привилегированите потребители и дължимите от тях суми. Управителя на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен просто ги преотчита като дължими за дискриминираните потребители, като ги включва в единичната цена на услугата.

Смушаващо е, че при рязко нарастване на разходите на дружеството (средно с 225%), Управителят на търговското дружество „ВиК” ООД – Сливен успява да реализира огромен процент счетоводна печалба (средно 183%) и да задържи една и съща пределна цена за услугата „ПВВ” за четири годишен период от време.

година	2002	2003	2004	2005
цена	1.04	1.10	1.10	1.10
Разходи	2 455 000	6 983 000	8 470 000	8 477 000
нарастване % :	-	184,43 %	245.00 %	245.30 %
Приходи	2 499 000	7 114 000	8 604 000	8 585 000
Счет. печалба	44 000	131 000	134 000	108 000
нарастване % :	-	197,73 %	204,54 %	145,45 %

Среден процент на нарастване на разходите = **224,91 %**

Среден процент на нарастване на счетоводната печалба = **182,57 %**

5. Общи изводи :

а) период до 2000 г.:

1. Регламентът за ценообразуване на обществената услуга «питейно-битово водоснабдяване» установява извънсчетоводен (субективен) режим на формиране на пределна цена на услугата.
2. търговско дружество „ВиК” ООД, Сливен злоупотребява с господстващото си положение, като налага необосновано високи цени - огромен скок в пределната цена на услугата в условията на сравнително ниски общи загуби, при свиване обема на изходната природна суровина (подадена вода) и на продукцията (фактурирана вода).
3. Управителят на търговското дружество „ВиК” ООД – Сливен прилага различно третиране (ценова дискриминация) на потребителите на територията на област Сливен като налага различни пределни цени за услугата «питейно-битово водоснабдяване».

б) период 2000 – 2005 г. :

1. Ежегодни поправки в Закона за водите блокират възможността да се калкулира в цената на водната услуга до 25% от общите загуби на вода на водоснабдителните дружества, което нарушава прокламираният принцип, в цената на водата да се включва таксата за водоползване само за реално ползваните от абонатите водни количества.
2. Управителят на търговско дружество „ВиК” ООД – Сливен нарушава принципите на икономическото регулиране при ползването на природни води за предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване” в област Сливен чрез :
 - злоупотреба с господстващо положение
 - въвеждане на дискриминационен модел при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване” в област Сливен.
 - умишлено завишаване на стойностите на параметъра на „обща загуба на вода”, възползвайки се от нормативната възможност да бъдат включени в пределната цена на услугата.
3. Не съществуват обективни икономически предпоставки за високата пределна цена, на която търговско дружество “ВиК” ООД – Сливен предлага обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване”
4. В този период липсва нормативен акт, регламентиращ нивото на технически допустимото ниво на обща загуба на вода, при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване”. Над тази стойност би следвало загубите да се свързват с проблем в безаварийното действие на водопреносната система.